

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu *Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok* dla szkoły ponadgimnazjalnej, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

WĄTEK TEMATYCZNY – Europa i świat

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania konieczne Dopuszczający Uczeń:	Wymagania podstawowe Dostateczny Uczeń:	Wymagania rozszerzające Dobry Uczeń:	Wymagania dopełniające Bardzo dobry Uczeń:	Wymagania wykraczające Celujący Uczeń:
1. Warunki naturalne Morza Śródziemnego i pierwsze cywilizacje	Wie, że we współczesnym świecie są obecne przejawy greckiej i rzymskiej tradycji i kultury, potrafi podać ich przykłady; umiejscawia w czasie i przestrzeni cywilizację starożytną Grecji oraz Rzymu.	Dostrzega różnorodność językową cywilizacji basenu Morza Śródziemnego; opisuje wydarzenia związane z wielką kolonizacją grecką jako przykład ekspansji politycznej, gospodarczej i kulturalnej cywilizacji śródziemnomorskiej.	Przedstawia przykłady zapożyczeń dorobku cywilizacyjnego wśród ludów śródziemnomorskich; wymienia główne cechy kultury minojskiej i mykeńskiej; charakteryzuje wkład Fenicjan w obszar śródziemnomorski; potrafi analizować źródła; sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Dostrzega przenikanie się wpływów różnych kultur we współczesnym świecie; wyjaśnia rolę Aleksandra Macedońskiego w procesie rozprzestrzeniania kultury greckiej; wymienia osiągnięcia cywilizacji basenu Morza Śródziemnego, które są stosowane do dzisiaj; swobodnie posługuje się terminologią dotyczącą tematu.	Dokonuje samodzielnej oceny; wymienia wyznaczniki antycznej cywilizacji i kultury; dostrzega zależności między kulturą i nauką a innymi dziedzinami życia społeczno-politycznego; wykorzystuje wiadomości i odwołuje się do literatury uzupełniającej i źródeł.
2. Ekspansja rzymska	Wymienia przyczyny ekspansji rzymskiej; zna podstawowe	Omawia podboje rzymskie w czasach cesarstwa; wyjaśnia postawy Rzymian wobec ludów	Charakteryzuje przebieg i znaczenie podbojów Rzymian w okresie IV–I w. p.n.e. (wojny puniczne,	Wskazuje przyczyny identyfikacji podbitych ludów z kulturą rzymską; omawia proces	Samodzielnie ocenia stosunek Rzymian do narodów podbitych; analizuje źródła; posługuje się wiedzą

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu *Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok* dla szkoły ponadgimnazjalnej, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

	pojęcia związane z tematem.	podbitych; lokalizuje w czasie i przestrzeni zasięg ekspansji rzymskiej w rejonie Morza Śródziemnego.	ekspansja w basenie Morza Śródziemnego, zajęcie Półwyspu Iberyjskiego) oraz w okresie cesarstwa rzymskiego.	romanizacji i wskazuje jego przykłady.	pozaźródłową.
3. Wpływ cywilizacyjnego kręgu islamskiego na Europę w średniowieczu	Wskazuje na mapie kolebkę Arabów. Wymienia najważniejsze osiągnięcia kultury arabskiej. Zna pojęcia związane z tematem.	Przedstawia drogi, jakimi wynalazki i odkrycia arabskie przenikały do Europy. Wskazuje najważniejsze cechy kultury arabskiej.	Ocenia wpływ islamu na kształtowanie się kultury arabskiej. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Definiuje stosunek islamu do studiowanych przez Arabów dzieł starożytnych filozofów. Charakteryzuje wpływ kultury islamu na kulturę europejską.	Dokonuje samodzielnej i krytycznej analizy dostępnych źródeł. Posługuje się logicznymi i samodzielnie wysuniętymi argumentami.
4. Hiszpania, Al Andalus, Sefarad	Określa warunki naturalne Półwyspu Iberyjskiego. Wymienia przejawy współistnienia chrześcijan, muzułmanów i żydów w Hiszpanii średniowiecznej.	Wskazuje przyczyny i zasięg arabskiego podboju Iberii. Przedstawia w sposób syntetyczny proces współistnienia przedstawicieli trzech religii w Hiszpanii.	Przedstawia w sposób analityczny proces współistnienia przedstawicieli trzech religii w Hiszpanii. Ocenia wpływ różnych kultur na średniowieczną Europę. Sprawnie posługuje się mapą historyczną	Dokonuje pełnej charakterystyki omawianego problemu. Opisuje osiągnięcia przedstawicieli każdej z kultur występujących w Hiszpanii w średniowieczu.	Podaje współczesne przykłady współistnienia wyznawców trzech wielkich religii w różnych regionach świata, dokonując ich analizy oraz oceny.
5. Lekcja powtórzeniowa					
6. Praca klasowa	wg punktacji				
7. Zamorska	Lokalizuje w	Charakteryzuje	Wyjaśnia społeczne,	Omawia wpływ	Charakteryzuje poglądy

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu *Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok* dla szkoły ponadgimnazjalnej, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

ekspansja Europy u schyłku średniowiecza i w epoce nowożytnej	czasie omawiane epoki. Wymienia pojedyncze przykłady społecznych, ekonomicznych przyczyn zamorskiej ekspansji Europy u schyłku średniowiecza i w epoce nowożytnej.	wyobrażenia o kształcie Ziemi i rozmieszczeniu kontynentów w średniowiecznej Europie. Wskazuje na mapie najważniejsze kierunki wypraw odkrywczych. Zna i rozumie pojęcia <i>mapa mentalna</i> , <i>astrolabium</i> , <i>Laska św. Jakuba</i> , <i>kwadrant</i> .	ekonomiczne i kulturowe przyczyny zamorskiej ekspansji Europy u schyłku średniowiecza i w epoce nowożytnej. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Pisma Świętego i nauczania Kościoła na wyobrażenie świata. Charakteryzuje postęp techniczny umożliwiający żeglugę oceaniczną (mapy, przyrządów nawigacyjnych, ożaglowanie i budowa statków).	przedstawiciele nauki antycznej i średniowiecznej na budowę wszechświata.
8. Wielcy podróżnicy późnego średniowiecza i nowożytności	Lokalizuje w przestrzeni szlaki wypraw. Zna pojęcia związane z tematem.	Omawia poszukiwania drogi do Indii i wyprawy Bartłomieja Diasa, Vasco da Gamy, Pedra Cabrała, Krzysztofa Kolumba.	Opisuje wyprawy na ziemie opanowane przez Mongołów (Jan di Piano Carpini, brat Benedykt Polak, Marco Polo). Charakteryzuje wyprawę Ferdynanda Magellana – pierwszą podróż dookoła świata. Opisuje wyprawy Jamesa Cooka.	Zna polskie ślady wyprawy Michała Piotra Boyma, Maurycego Beniowskiego. Dokonuje charakterystyki Abu Abdallaha Muhammada Ibn Battuty.	Wskazuje przykłady i motywy aktywności podróżniczej. Wykazuje się znajomością relacji z podróży. Posługuje się wiedzą z literatury uzupełniającej i źródeł.

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu *Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok* dla szkoły ponadgimnazjalnej, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

<p>9. Polityka Europy wobec Chin, Indii i Japonii w XIX wieku</p>	<p>Zna i posługuje się terminologią niezbędną do opisanie problemu. Lokalizuje na mapie Indie, Chiny i Japonię. Wyjaśnia pojęcie <i>kolonia</i>.</p>	<p>Opisuje politykę Europy wobec Chin, Indii i Japonii w XIX wieku. Zna i rozumie pojęcia <i>dyplomacja kanonierek, metropolia, kolonia</i>.</p>	<p>Omawia wpływ rządów europejskich na politykę wewnętrzną i zagraniczną państw azjatyckich. Wskazuje konsekwencje polityki prowadzonej przez metropolie europejskie. Sprawnie posługuje się mapą historyczną. Omawia zainteresowanie sztuką japońską i chińską w XVII i XVIII wieku oraz kolekcjonerstwem w XIX wieku.</p>	<p>Przedstawia w sposób analityczny pełną charakterystykę polityki kolonialnej państw europejskich wobec Indii, Chin i Japonii, odnosząc się do wskazanych źródeł. Ocenia znaczenie odkrycia kultur Chin, Indii i Japonii dla cywilizacji europejskiej.</p>	<p>Podaje współczesne przykłady ingerencji państw europejskich oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki w politykę innych państw i dokonuje samodzielnej oceny tego problemu.</p>
<p>10. Rola kolonializmu europejskiego dla Europy i terytoriów kolonialnych</p>	<p>Wymienia przykłady ekspedycji naukowych, wojskowych, misyjnych w XIX wieku. Wskazuje na mapie kolonie i imperia kolonialne różnych państw europejskich</p>	<p>Charakteryzuje metody eksploatacji kolonii przez metropolie europejskie. Wymienia najważniejsze wojny o kolonie.</p>	<p>Przedstawia podłoże ekonomiczne, społeczne i ideologiczne kolonializmu XIX-wiecznego. Wymienia i charakteryzuje konsekwencje kolonializmu. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.</p>	<p>Przedstawia stanowiska w ocenie kolonializmu. Dokonuje pełnej charakterystyki roli kolonializmu dla Europy i terytoriów kolonizowanych.</p>	<p>Dokonuje samodzielnej i krytycznej oceny kolonializmu, wykorzystując wiedzę pozaźródłową.</p>
<p>11. Lekcja powtórzeniowa</p>					

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu *Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok* dla szkoły ponadgimnazjalnej, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

12. Praca klasowa	wg punktacji				
13. Kontakty i stosunki Stanów Zjednoczonych i Europy w XX w.	Wymienia przykłady kontaktów i stosunków USA i Europy w XX wieku, lokalizuje je w czasie. Dostrzega ich różnice (gospodarcze, polityczne, kulturalne).	Charakteryzuje kontakty i stosunki Europy i USA podczas II wojny światowej (Lend-Lease Act, Karta Atlantycka, włączenie USA do wojny, konferencje Wielkiej Trójki). Posługuje się pojęciami <i>Plan Marshalla, Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego</i> .	Charakteryzuje kontakty USA i Europy podczas I wojny światowej. Omawia kontakty oraz stosunki Stanów Zjednoczonych i Europy w okresie międzywojennym. Posługuje się pojęciami <i>doktryna Monroego i doktryna Roosevelta, plan Marshalla, Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego</i> .	Omawia kontakty oraz stosunki Stanów Zjednoczonych i Europy w okresie powojennym. Omawia cechy rywalizacji amerykańsko-radzieckiej w okresie zimnej wojny. Wymienia procesy rozbrojeniowe.	Samodzielnie charakteryzuje powiązania kulturalne, polityczne i gospodarcze USA i Europy w XX wieku, dokonuje ich ocen.
14. Liberalizacja światowego handlu i jej konsekwencje.	Charakteryzuje najważniejsze cechy rewolucji przemysłowej w Anglii. Lokalizuje ją w czasie. Wskazuje organizacje ekonomiczne o zasięgu globalnym - Światowa Organizacja Handlu.	Wymienia cechy gospodarki światowej po I wojnie światowej. Charakteryzuje wielki kryzys gospodarczy i sposoby walki z nim – New Deal. Zna i rozumie pojęcia <i>kapitalizm monopolistyczny, monopol, protekcyjnizm, interwencjonizm</i> .	Wymienia etapy rozwoju liberalizmu XIX-wiecznego. Wie, czym była Liga Przeciw Ustawom Zbożowym (<i>Anti-Corn League</i>) i wyjaśnia jej znaczenie dla wolnego handlu. Wymienia konsekwencje liberalizacji handlu. Zna i rozumie pojęcia <i>merkantylizm, fizjokratyzm, neoliberalizm</i> .	Wyjaśnia pojęcie liberalizmu ekonomicznego. Omawia proces liberalizacji po II wojnie światowej – zna pojęcia <i>reganomika</i> oraz <i>thatcherizm</i> . Charakteryzuje działalność i osiągnięcia Francois Quesnaya, Adama Smitha, Davida Ricardo, Johna Maynarda Keynesa.	Samodzielnie wyjaśnia podłoże historyczne liberalizacji handlu, merkantylizmu i fizjokratyzmu. Posługuje się wiedzą z literatury uzupełniającej i wiedzą źródłową.

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu *Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok* dla szkoły ponadgimnazjalnej, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

15. Podsumowanie wiadomości	
------------------------------------	--

WĄTEK TEMATYCZNY – OJCZYSTY PANTEON I OJCZyste SPORY

Lp.	Temat jednostki lekcyjnej	Dopuszczający Uczeń:	Dostateczny Uczeń:	Dobry Uczeń:	Bardzo dobry Uczeń:	Celujący Uczeń:
1.	Jaki powinien być żołnierz?	Wyjaśnia pojęcie wzoru żołnierza i wymienia cechy przypisywane antycznym bohaterom, żołnierzom, obrońcom ojczyzny.	Omawia wzór antycznego bohatera i obrońcy ojczyzny na wybranych przykładach; wymienia założenia wychowania patriotycznego w oświeceniu.	Dokonuje prezentacji motywu heroizmu w polskiej literaturze. Przedstawia postacie polskich żołnierzy bohaterów. Wyjaśnia pojęcie poezji tyrtejskiej w kontekście recepcji antycznych wzorów bohatera, żołnierza i obrońcy ojczyzny.	Charakteryzuje poglądy przedstawicieli Wielkiej Emigracji na temat patriotyzmu. Wskazuje przykłady realizacji ideałów w rzeczywistości; dokonuje oceny.	Ustosunkowuje się do różnych stanowisk historiograficznych. Popiera argumentami zajęte stanowisko; omawia wpływ antycznych wzorców na wychowanie młodzieży (na samodzielnie wybranych przykładach).
2.	Wzór obywatela w polskiej myśli politycznej	Wyjaśnia pojęcie wzoru obywatela i odnosi go do konkretnych przykładów ze starożytności. Zna pojęcia związane z tematem.	Przedstawia podstawowe wartości i ideały demokracji ateńskiej oraz republiki rzymskiej. Przedstawia sposoby i przyczyny recepcji antycznego pojęcia obywatelstwa w późniejszych epokach.	Wskazuje przykłady i motywy aktywności politycznej obywateli Aten i Rzymu (na przykładzie Solona, Peryklesa, Sokratesa, Cyncynata, Katona). Dostrzega i charakteryzuje recepcję antycznego obywatelstwa w późniejszych epokach; omawia	Dokonuje porównania różnych postaw obywatelskich w starożytności i samodzielnie je ocenia; wyjaśnia zależność między postawą obywatelską a patriotyzmem na przestrzeni dziejów. Podaje przykłady literackich wzorów postaw obywatelskich w	Samodzielnie omawia odniesienia do antycznych wzorców obywatela w polskiej myśli i praktyce politycznej renesansu, oświecenia i XIX wieku; dokonuje pełnej charakterystyki problemu, odwołując się do źródeł. Dokonuje samodzielnej analizy

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu *Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok* dla szkoły ponadgimnazjalnej, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

				obraz obywatela w polskiej publicystyce w późniejszych epokach.	epoce nowożytnej; charakteryzuje wzór polskiego obywatela i dokonuje oceny postaw obywatelskich w późniejszych epokach.	repcji pojęcia obywatela, wskazując konsekwencje społeczne; posługuje się wiedzą z literatury uzupełniającej i źródeł.
3.	Budowa państwa polskiego— koncepcje polityczne Piastów	Wymienia władców z dynastii piastowskiej, pamięta datę 966 r. wymienia czynniki, które zadecydowały o przyjęciu chrześcijaństwa przez Mieszka I.	Przedstawia podstawowe fakty dotyczące panowania wybranych władców dynastii piastowskiej.	Prezentuje koncepcję polityczną budowy państwa polskiego przez Mieszka I i Bolesława Chrobrego. Charakteryzuje rozwój terytorialny państwa, stosunki z sąsiadami; potrafi analizować źródła. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne w okresie rozbicia dzielnicowego. Na podstawie mapy omawia rozwój terytorialny państwa piastowskiego.	Samodzielnie charakteryzuje, na wybranych przykładach, odwołując się do źródeł, koncepcje polityczne władców z dynastii piastowskiej.
4.	Rola ludzi Kościoła w budowie państwa polskiego	Wymienia nazwiska ludzi Kościoła, którzy przyczynili się do budowy polskiej państwowości. Posługuje się pojęciami: <i>biskup</i> , <i>inwestytura</i> , <i>opactwo</i> , <i>konkordat</i> .	Wskazuje obszary życia, na rozwój których wpływ miał Kościół; wymienia średniowieczne klasztory i inne ośrodki kultury chrześcijańskiej w regionie;	Charakteryzuje działalność biskupa Jordana, biskupa Ungera, Radzyna Gaudentego, Świętego Wojciecha, biskupa Jakuba Świnki. Podaje przykłady politycznego, społecznego, kulturalnego i gospodarczego	Wskazuje rolę, jaką odegrali ludzie Kościoła w budowie państwowości polskiej. Charakteryzuje budowanie administracji kościelnej na ziemiach polskich w X – XI w., (rozwój terytorialny i instytucjonalny). Swobodnie posługuje się terminologią dotyczącą tematu.	Ocenia, na wybranych przykładach, zwracając uwagę na pozytywne i negatywne aspekty, rolę ludzi Kościoła w budowie państwa polskiego. Zajmuje stanowisko w dyskusji i samodzielnie argumentuje. Dokonuje samodzielnych ocen.

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu *Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok* dla szkoły ponadgimnazjalnej, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

				oddziaływania Kościoła w średniowieczu. potrafi analizować źródła. sprawnie posługuje się mapą historyczną.		
5.	Obywatele wobec wyzwań epoki nowożytnej	Wymienia wyzwania epoki nowożytnej. Posługuje się pojęciami: <i>artykuły henrykowskie, pacta conventa, przywilej szlachecki, konfederacja warszawska, demokracja szlachecka, oligarchia magnacka, liberum veto</i> . Lokalizuje w czasie epokę nowożytną.	Umiejscawia Rzeczpospolitą w strukturach wyznaniowych nowożytnej Europy. Zna i stosuje pojęcia: <i>zasada elekcyjności tronu, elekcja viritim, ruch egzekucyjny, sejm konwokacyjny, prawa kardynalne</i> .	Wymienia i charakteryzuje postawy obywateli wobec problemów religijnych epoki. Charakteryzuje fenomen polskiej tolerancji w XVI wieku i współistnienie wyznań w Rzeczypospolitej szlacheckiej. Wymienia cechy nowożytnej państwowości polskiej: elekcyjność tronu i jej konsekwencje, rolę sejmu i sejmików w Rzeczypospolitej.	Charakteryzuje, na wybranych przykładach, postawy obywateli wobec religijnych, gospodarczych i politycznych wyzwań epoki (XVI – XVIII w.). Umiejscawia Rzeczpospolitą szlachecką na tle innych państw europejskich.	Dokonuje samodzielnej analizy postaw obywateli wobec różnorodnych wyzwań epoki nowożytnej, ocenia je, odwołując się do źródeł.
6.	Lekcja powtórzeniowa					
7.	Praca klasowa	według punktacji				
8.	Spory przyczyny upadku	o Podaje daty rozbiórów Polski. I Umie wskazać na	Omawia przyczyny utraty niepodległości przez	Charakteryzuje wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny	Charakteryzuje spory o przyczyny upadku I Rzeczypospolitej.	Samodzielnie porównuje poglądy krakowskiej i

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu *Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok* dla szkoły ponadgimnazjalnej, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

	Rzeczypospolitej	mapie państwa zaborcze. Wyjaśnia, jaką rolę w I Rzeczypospolitej odgrywała szlachta.	Rzeczpospolitą. Umie wskazać na mapie zasięg poszczególnych rozbiorów państwa.	upadku Rzeczypospolitej. Wskazuje główne nurty XIX-wiecznych dyskusji nad przyczynami upadku I Rzeczypospolitej.	Wymienia i omawia poglądy głównych przedstawicieli obu szkół.	warszawskiej szkoły historycznej. Wie, na czym polegała pesymistyczna i optymistyczna wizja historii Polski. Zajmuje stanowisko w dyskusji, wykazując się wiedzą pozaźródłową i odwołując się do opinii naukowych.
9.	Nurt insurekcyjny czy realizm polityczny?	Lokalizuje w czasie omawiane wydarzenia, przedstawia główne różnice w obu stanowiskach.	Charakteryzuje poglądy najważniejszych przedstawicieli obu nurtów. Zna i stosuje pojęcia: <i>insurekcja, noc listopadowa, Wielka Emigracja, pozytywizm, hakata, stańczycy, Virtuti Militari, insurekcja, naczelnik, kosynierzy, Uniwersał połaniecki, Legiony Polskie we Włoszech, Mazurek Dąbrowskiego.</i>	Dokonuje porównania obu nurtów niepodległościowych, wskazując ich założenia i przykłady realizacji. Dostrzega konsekwencje działań podejmowanych przez przedstawicieli obu nurtów.	Charakteryzuje i ocenia polityczne koncepcje nurtu insurekcyjnego oraz nurtu realizmu politycznego.	Dokonuje pełnej charakterystyki problemu, odwołując się do źródeł oraz wiedzy własnej. Samodzielnie argumentuje zajęte stanowisko.
10.	Spory o ocenę powstań narodowych w XIX w.	Wymienia polskie powstania narodowo-wyzwoleńcze. Zna daty: 1830 r.,	Omawia genezę i przebieg powstania listopadowego, Wiosny Ludów na	Omawia stosunek poszczególnych grup społecznych do powstań narodowo-	Charakteryzuje spory o ocenę dziewiętnastowiecznych powstań narodowych.	Ustosunkowuje się do różnych stanowisk historiograficznych dotyczących oceny

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu *Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok* dla szkoły ponadgimnazjalnej, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

		1846 r., 1863 r.	ziemiach polskich, powstania styczniowego.	wyzwoleńczych. Zna oceny powstań narodowo-wyzwoleńczych.		powstań. Popiera argumentami zajęte stanowisko. Zna współczesne oceny powstań.
11.	Lekcja powtórzeniowa					
12.	Praca klasowa	według punktacji				
13.	Jakie mamy mieć państwo – spory o kształt Polski w XX w.	Umiejscawia w czasie wydarzenia związane z odzyskaniem przez Polskę niepodległości. Zna postać Józefa Piłsudskiego, Lecha Wałęsy, Tadeusza Mazowieckiego. Wskazuje na mapie granice II RP i III RP. Zna daty: 11.11.1918, 1939, 1945, 4.06.1989.	Omawia koncepcje odbudowy państwa polskiego po I wojnie światowej. Zna proces formowania się władz odrodzonego państwa polskiego w latach 1918-1919. Przedstawia kwestię polską podczas obrad Wielkiej Trójki.	Przedstawia genezę i przebieg procesu transformacji ustrojowej państwa polskiego w 1989 r. Charakteryzuje działalność postaci związanych z wydarzeniami. Przedstawia pojedyncze przykłady sporów o kształt Polski w XX w.	Charakteryzuje spory o kształt Polski w XX w., uwzględniając cezury 1918 r., 1944 – 1945, 1989 r., oraz prezentuje sylwetki czołowych uczestników tych wydarzeń.	Umie samodzielnie omówić spory o kształt Polski w XX w. i ocenić konsekwencje przyjęcia poszczególnych koncepcji. Ustosunkowuje się do różnych stanowisk historiograficznych. Popiera argumentami zajęte stanowisko.
14.	Spółeczeństwo wobec totalitaryzmu	Podaje pojedyncze cechy systemów totalitarnych. Wie, kim byli Jan Paweł II, Stefan Wyszyński, Jerzy Popiełuszko.	Przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do okupantów i ośrodków władzy komunistycznej w okresie drugiej wojny światowej.	Wskazuje na postawy społeczeństwa polskiego wobec władzy komunistycznej po 1945 r. oraz metody ubezwłasnowolnienia społeczeństwa.	Dokonuje pełnej charakterystyki systemów totalitarnych na wybranych przykładach. Charakteryzuje postawy społeczne wobec totalitarnej władzy.	Samodzielnie charakteryzuje postawy społeczne wobec totalitarnej władzy, uwzględniając różnorodne formy oporu, oraz koncepcje

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu *Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok* dla szkoły ponadgimnazjalnej, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

			Zna i ocenia rolę Jana Pawła II, Stefana Wyszyńskiego i Jerzego Popiełuszki w powojennej Polsce	Charakteryzuje działalności m.in. Lecha Wałęsy, Tadeusza Mazowieckiego, Jacka Kuronia, Leszka Balcerowicza.	Charakteryzuje działalności m.in. Andrzeja Czumy, Leszka Moczulskiego, Aleksandra Halla, Marka Jurka, Jana Marii Rokity, Piotra Bartoszczygo, Karola Modzelewskiego, Bogdana Borusewicza, Joanny i Andrzeja Gwiazdów, Anny Walentynowicz.	współpracy lub przystosowania. Wyjaśnia złożoność postaw społecznych na tle wydarzeń politycznych, gospodarczych i społecznych, z uwzględnieniem uwarunkowań zewnętrznych, determinujących położenie Polski w Europie i na świecie.
15.	Podsumowanie wiadomości					